

Motion till riksdagen 2006/07:Sf286

av Lars Ohly m.fl. (v)

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.
2. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.
3. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön.
4. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.
5. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag att målet för politikområdet 19 Ersättning vid arbetsförmåga ska upphävas.
6. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp enligt uppställning:

UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Regeringens förslag (tkr)	Förändring (tkr)
19:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	34 344 419	2 340 000
19:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	72 321 445	2 640 000
	Summa		4 980 000

Sammanfattning av Vänsterpartiets förslag

Regeringen har i budgetpropositionen föreslagit en rad genomgripande förändringar och kraftiga nedskärningar på sjukförsäkringens område. Vänsterpartiet avvisar dessa försämringar och ovillkorligen även tanken på att försämringar i trygghetssystemen för sjuka och arbetslösa skulle leda till stärkt

Fel! Okänt namn på

närvaro på arbetsmarknaden. Vi avvisar därmed förslaget om sänkt tak i sjukförsäkringen till 7,5 basbelopp och den föreslagna sänkningen av sjukpenningen för alla genom att en ny beräkningsgrund på 0,989 föreslås införas. Vi avvisar förslaget om sänkt sjukpenning för arbetslösa och förslaget om sänkt antagandeinkomst för personer som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning, vilket skulle leda till en sämre framtida pension för denna grupp. Men Vänsterpartiets förslag inom detta utgiftsområde handlar inte enbart om att försvara sjukförsäkringen mot de intensiva angrepp som regeringens politik utsätter den för. Vi lämnar också förslag som syftar till att stärka försäkringen och att förbättra de ekonomiska villkoren inte minst för de mest utsatta. Vi föreslår en stegvis höjning av sjuk- och aktivitetsersättningen (förtidspension) till 67 procent. Vi föreslår också att bostadstillägget för personer med sjuk- och aktivitetsersättning 2007 skall höjas till samma nivå som det som föreslås för ålderspensionärer. Det innebär en höjning av ersättningsnivån från 91 till 93 procent samt en höjning av hyrestaket till 5 000 kr. Vi föreslår dessutom en fortsatt stegvis höjning kommande år till 95 procent år 2009 för bägge grupperna. Vidare föreslår vi att karensdagen skall slopas från 2008, och vi avvisar de besparingar som regeringen anger på grund av omfattande aviserade åtgärder för att bekämpa fusk.

Genomgripande förändringar

Regeringen föreslår i budgetpropositionen genomgripande förändringar inom sjukförsäkringen vilka har omfattande konsekvenser för individens ekonomiska trygghet vid sjukdom och handikapp. I vår särskilda motion *En försäkringen om social trygghet för alla* preciserar vi Vänsterpartiets syn på socialförsäkringssystemet, våra krav på förbättringar samt vår kritik mot regeringens förslag på detta område. Vänsterpartiet värnar om människors rätt till trygg långsiktig försörjning inom sjukförsäkringen om arbetsförmågan är varaktigt nedsatt. Samtidigt tycker vi att det är viktigt att lyfta fram arbetslinjen som en rättighet. Människor med hälsoproblem skall inte automatiskt räknas bort från arbetslivet och bli fast i sjukskrivning mot sin egen vilja. Avgörande är satsningar på rehabilitering och att arbetsplatserna bättre måste anpassas till människors olika förutsättningar. Det är varken ett sätt att bota ohälsa eller att värna arbetslinjen att försämra villkoren för sjukskrivna och förtidspensionärer.

Mot bakgrund av de genomgripande konsekvenser som regeringens förslag till neddragningar inom utgiftsområdet för grunderna i socialförsäkringssystemet och därmed för individens ekonomiska trygghet vid sjukdom och handikapp får bör riksdagen avslå regeringens förslag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta bör riksdagen besluta.

Vidare bör riksdagen avslå regeringens förslag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring. Detta bör riksdagen besluta.

Riksdagen bör också avslå regeringens förslag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklönen. Detta bör riksdagen besluta.

19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Regeringen föreslår en sänkning av taket i sjukförsäkringen till 7,5 basbelopp i syfte att stimulera till arbete. Vänsterpartiet menar att det är av avgörande vikt att de flesta, även personer med medelhöga inkomster, skall omfattas av inkomstbortfallsprincipen vid sjukdom och föreslår att taket i sjukförsäkringen skall ligga kvar på 10 basbelopp. Vänsterpartiet avvisar dessa besparingar vilket innebär att vi jämfört med regeringen föreslår en ökning av anslaget med 1 650 miljoner kronor för 2007. För kommande år innebär återställandet av taket till tio basbelopp att Vänsterpartiet tillskjuter 1 900 miljoner kronor för 2008 och 2 000 miljoner kronor för 2009.

Regeringen föreslår också en sänkning av sjukpenningen genom en ny beräkningsgrund för SGI på 0,989. Detta införs, enligt regeringen, i avvaktan på att utformning av regelförändringar angående historisk SGI skall färdigställas. Som argument anges, förutom att försämringar för sjukskrivna avses genomföras för att det utan närmare motivering antas stimulera till arbete, också att minska risken för bedrägeri. Vänsterpartiet avfärdar dessa motiveringar och menar att det saknas grund för regeringens antagande om att det skulle leda till något annat än skärpta livsvillkor för sjukskrivna. Vi avvisar alltså regeringens besparingar och tillskjuter motsvarande medel på 370 miljoner kronor på anslaget.

Vidare förslår regeringen som en konsekvens av de försämringar som föreslås för arbetslösa att sjukpenningen för arbetslösa sänks från 521 kronor per dag till 486 kronor per dag. Vi avvisar ovillkorligen regeringens syn på att försämringar i trygghetssystemen för sjuka och arbetslösa skall leda till starkt närvaro på arbetsmarknaden. Därmed avvisar vi detta förslag om sänkt sjukpenning för arbetslösa och tillskjuter 90 miljoner kronor på anslaget 2007.

Enligt regeringen kommer de åtgärder man aviserar för att bekämpa s.k. fusk och överutnyttjande av trygghetssystemet att innebära en besparing på 2 miljarder kronor. Dessa åtgärder beräknas enligt regeringen minska utgifterna på utgiftsområdet med 700 miljoner kronor 2007–2009. Besparingen är mycket oklart definierad i budgetpropositionen, men merparten antas beröra utgifterna för anslag 19:1. Vänsterpartiet avvisar denna besparing. Eventuella effektiviseringar och hantering av felaktiga utbetalningar som kan genomföras inom sjukförsäkringen skall inte användas till besparingar på utgiftsområdet. Utrymme måste finnas för att även förbättra tillämpningen av regelsystemet så att det finns utrymme för mer rättssäkra och rättvisa bedömningar. Mot denna bakgrund ökar vi anslaget med 230 miljoner kronor årligen 2007–2009.

Vidare lämnar Vänsterpartiet i vårt budgetalternativ förslag om slopande av karensdagen 2008. Detta innebär att vi aviserar kostnader på anslaget på 600 miljoner kronor fr.o.m. 2008.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslag 19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. med 2 340 miljoner kronor för 2007.

Fel! Okänt namn

19:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

Regeringens politik på detta område har som uttrycklig avsikt att försäkra de ekonomiska villkoren för personer med sjuk- och aktivitetsersättning i syfte att motivera till förvärvsarbete. Vänsterpartiet tillbakavisar kraftigt detta synsätt.

Regeringen föreslår att pensionsrätten för personer med sjuk- och aktivitetsersättning reduceras genom att antagandeinkomsten sänks från 93 till 80 procent. Förslaget innebär att personer med sjuk- och aktivitetsersättning kommer att få en sänkt ålderspension. Vänsterpartiet avvisar detta förslag och tillskjuter 1 700 miljoner kronor på anslaget.

De satsningar som har gjorts under senare år för att stärka de ekonomiska villkoren för fattiga pensionärer genom höjningar av bostadstillägget till 93 procent har inte omfattat personer som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning. Denna grupp omfattades inte heller av de uppräknningar av hyrestaket som genomförts och inte heller av regeringens föreslagna höjning av hyrestaket till 5 000 kronor. Detta slår hårt mot en redan utsatt grupp och måste rättas till. Vänsterpartiet föreslår för 2007 en höjning av ersättningsnivån i bostadstillägget till samma nivå som gäller för ålderspensionärer (93 procent) samt en motsvarande höjning av hyrestaket till 5 000. I vårt budgetalternativ föreslår vi dessutom en fortsatt höjning till 94 procent för både ålderspensionärer och personer med sjuk- och aktivitetsersättning 2008 och till 95 procent 2009. Förslaget medför en kostnad på anslaget på 340 miljoner kronor för 2007. Kostnaderna för kommande år aviserar bli 430 miljoner kronor 2008 och 500 miljoner kronor 2009.

För att förstärka de ekonomiska villkoren för en grupp som är mycket eftersatt föreslår vi att ersättningsnivån skall höjas till 65 procent 2007, 66 procent 2008 och 67 procent 2009. Vi föreslår i detta syfte en ökning av anslaget med 600 miljoner kronor. För kommande år lämnar vi i vårt budgetalternativ utrymme på 1 200 miljoner kronor 2008 och 1 850 miljoner kronor 2009 för en sådan höjning av sjuk- och aktivitetsersättningen.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslag 19:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. med 2 640 miljoner kronor för 2007.

Stockholm den 30 oktober 2006

Lars Ohly (v)

Marie Engström (v)

Elina Linna (v)

Kent Persson (v)

Kalle Larsson (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Peter Pedersen (v)

Alice Åström (v)